

درباره وضعیت حقوق بشر در ایران

بیانیه احمد شهید در اسلو

گزارشگر ویژه سازمان ملل گفت که بهرغم تقاضای‌های مکرر جامعه بین‌الملل برای توقف اعدام‌ها در ایران و ابراز نگرانی نسبت به تشکیل دادگاه‌های منصفانه علیه متهمان، فقط در ماه اکتبر سال جاری ۱۰ نفر، از جمله سعید صدیقی، اعدام شده‌اند.

احمد شهید، گزارشگر ویژه سازمان ملل پس از یک سفر ۱۲ روزه به آلمان، سوئد و نروژ و گفت‌وگو با شاهدان عینی و فعالان حقوق بشر، طی بیانیه‌ای در اسلو به جنبه‌های گوناگون نقض حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران اشاره کرد.

گزارشگر ویژه سازمان ملل در امور وضعیت حقوق بشر در ایران در یک کنفرانس مطبوعاتی در اسلو، پایتخت نروژ با قرائت بیانیه‌ای نظر خود را درباره وضعیت حقوق بشر در ایران ابراز کرد.

احمد شهید در آغاز بیانیه‌ی خود از دولت‌های آلمان، سوئد و نروژ قدردانی کرد و گفت که این سه کشور با تقاضای او برای اجرای «مأموریت فاکت-یابی» در کشورهايشان بدون قیدوشرط موافقت کرده بودند. وی گفت که این مأموریت بسیار موفقیت‌آمیز بود و او توانسته است مجموعه‌ی ارزشمندی از اطلاعات را طی مأموریت خود در برلین، استکهلم و اسلو گردآوری کند.

به گزارش شبکه سی ان ان، احمد شهید در کنفرانس مطبوعاتی خود در ۲۲ نوامبر (۲ آذر) در اسلو گفت: «در طول ۱۲ روز گذشته من با ده‌ها فرد ایرانی‌تبار، فعال حقوق بشر، مقامات دولتی و کارشناسان آکادمیک ملاقات و گفت‌وگو کردم.»

وی از تمام کسانی که اطلاعات خود را، به‌ویژه کسانی که به‌عنوان شاهد عینی دست‌اول، مشاهدات خود را در رابطه با وضعیت حقوق بشر در ایران در اختیار او گذاردند، تشکر کرد.

آقای شهید تأکید کرد که وی برای سنجش میزان اعتبار و باورمندی

اطهارات شواهد، معیارهای سختگیرانه‌ای در نظر گرفته است. بر پایه‌ی این سنج‌ها، وی در این سفر به شهادت‌های قابل باوری دست یافته است که تصویری بسیار نگران‌کننده از وضعیت حقوق بشر در ایران را بازتاب می‌دهند.

افزایش نگران‌کننده‌ی شمار اعدام‌ها

احمد شهید گفت که شمار اعدام‌ها در ایران به مرز هشدارآمیزی رسیده است که طی هفته‌ها و ماه‌های گذشته سرعت گرفته‌اند. «بر اساس گزارش‌های موثق، چنان‌که خود دولت ایران نیز موردهای بسیاری را تأیید کرده، شمار اعدام‌ها در دو هفته‌ی گذشته دست‌کم ۳۲ مورد ولی احتمال می‌رود که ۸۱ مورد بوده باشد.»

گزارشگر ویژه سازمان ملل گفت که به‌رغم تقاضای‌های مکرر جامعه بین‌الملل برای توقف اعدام‌ها در ایران و ابراز نگرانی نسبت به تشکیل دادگاه‌های منصفانه علیه متهمان، فقط در ماه اکتبر سال جاری ۱۰ نفر، از جمله سعید صدیقی، اعدام شده‌اند.

وی گفت: «افزایش اعدام‌ها در ایران برای من بسیار هشداردهنده است، و من دولت ایران را یکبار دیگر فرامی‌خوانم به تعهدات بین‌المللی خود در تضمین دادگاه‌های منصفانه و توقف مجازات اعدام پایبند بماند.»

وضعیت وخیم اقلیت‌های گوناگون در ایران

آقای شهید اظهار داشت: «من نسبت به نوع رفتار با اقلیت‌های گوناگون در این کشور، که آماج اصلی سیاست‌های سرکوبگرانه حکومت ایران هستند، ابراز نگرانی می‌کنم. این فقط اقلیت‌های دینی که به رسمیت شناخته نمی‌شوند، مانند بهائیان و یارسان [اهل حق] نیستند، بلکه گروه‌های به رسمیت شناخته شده‌ای مانند جماعت‌های دینی مسیحیان و جماعت‌های معینی از مسلمانان سنی نیز هدف فشارهای فزاینده قرار دارند. من همچنین به شدت نگران اقلیت‌های قومی، از جمله بلوچ‌ها، کردها، عرب‌های اهوازی، ترکمن‌ها و مردم آذربایجانی هستم که محرومیت‌آنها، در کنار سرکوب‌های سیاسی، با فشارهای زبانی و فرهنگی نیز توأم است.»

بدتر شدن وضعیت زنان در ایران

گزارشگر ویژه سازمان ملل در بیانیه‌ی خود به معضلات زنان نیز

پرداخت. وی گفت: «وضعیت زنان در ایران طی ماه‌های گذشته بدتر شده است، به‌ویژه از زمانی که سیاست آموزشی تفکیکی [تفکیک جنسیتی] به اجرا درآمده است، و فعالان حقوق زنان مورد آزار قرار می‌گیرند و گاه به‌خاطر آزادی بیان، از جمله دفاع از حقوق زنان و یا حقوق آموزشی و اظهارات فرهنگی دستگیر می‌شوند.»

احمد شهید اشاره کرد که بر اساس یک لایحه‌ی دولت جمهوری اسلامی که در مجلس این کشور در دست بررسی است، زنان زیر ۴۰ سال فقط با اجازه ولی و قیم خود موفق به دریافت گذرنامه خواهند شد.

آقای شهید افزود که وضعیت اقلیت‌های جنسی (دگرباشان) نیز بسیار هشداردهنده است، زیرا دولت بر هر نوع رابطه‌ای که با موافقت طرفین برقرار شده، نظارت شدید دارد.

فشار شدید دولت ایران بر فعالان حقوق بشر

احمد شهید در بخش دیگری از بیانیه‌ای خود گفت: «دولت ایران به آزار، دستگیری و زندانی‌کردن مدافعان حقوق بشر، که گاه خود حقوقدان هستند، همچنان ادامه می‌دهد، و نگرانی جدی در مورد استقلال حقوقدانان و نیز استقلال قوه قضائیه برانگیخته است. در حالی‌که من از آزادی کشیش یوسف ندرخانی در ماه سپتامبر خوشنود گشتم، ولی تأسف خوردم که چند روز پس از آن مقامات ایران وکیل مدافع او، محمدعلی دادخواه را احضار کردند و او را به اتهامات واهی به زندان افکندند. خانم نسرين ستوده، دیگر حقوقدان و مدافع حقوق بشر هم‌اکنون زندانی است که به دلیل رفتار مقامات با خانواده‌اش در اعتصاب غذا به سر می‌برد، و من به‌شدت نگران وضعیت او هستم.»

آقای شهید با ابراز نگرانی نسبت به خبر مرگ و بلاگ‌نویس ایرانی ستار بهشتی در زندان گفت که او به دلیل حق قانونی خود در آزادی بیان به زندان افتاده بود و به احتمال در اثر جراحات ناشی از شکنجه جان خود را از دست داده است.

گزارشگر ویژه سازمان ملل در این رابطه دولت جمهوری اسلامی را خطاب قرار داد و گفت: «من انتظار دارم که دولت ایران تحقیقاتی گسترده، بی‌طرفانه و شفاف در مورد علت مرگ وی صورت دهد و روش تحقیق و نتایج آن را علنی سازد، و هر فردی که در مرگ او دست داشته است را مجازات کرده و خسارت وارده به خانواده‌ی وی را به طور متناسب جبران کند.»

آقای شهید به دیگر قربانیان رویدادهای خونین پس از انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۸۸ اشاره کرد. وی یکبار دیگر بر فراخوان گذشته‌ی خود تأکید کرد که مقامات ایران باید برای روشن شدن علت مرگ افرادی که در ناآرامی‌های پس از انتخابات سال ۸۸ کشته شده بودند، تحقیقات بی‌طرفانه‌ای را آغاز کنند.

احمد شهید گفت: «متأسفانه به نظر می‌آید که فضا برای هر نوع اندیشه و بیان مستقل تنگ است و مقامات دولت ایران، به هر دلیلی، با نقض تعهدات بین‌المللی و حتا نقض قوانین خود، مایل بدان نیستند.»

گزارشگر ویژه سازمان ملل در پایان بیانیه‌ی خود ابراز امیدواری کرد که دولت ایران در رابطه با آنچه او در این بیانیه و نیز در جزئیات گزارشهای خود ارائه داده است، به منظور احترام حقوق بشر، آزادی و حاکمیت قانون، رویکرد خود را تغییر دهد.

آقای شهید پس از پایان سخنان خود به پرسشهای حضار پاسخ گفت.